

Website van OKBN * ARLIS/NL

p/a Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie,
Postbus 90418, 2509 LK - DEN HAAG - Nederland

Interview met Mark Wolffe - Technische Universiteit Eindhoven

Functie en werk

Mark Wolffe is in 2001 begonnen als faculteitsbibliothecaris en vakreferent Bouwkunde. Zijn eerste opdracht was om er voor te zorgen dat de bibliotheek mee mocht verhuizen naar de nieuwe locatie van de faculteit, hoewel sinds 1997 het officiële beleid is dat de bibliotheek van de hele Universiteit gecentraliseerd moet worden. Daarom was er in de bouwplannen geen rekening gehouden met een eigen bibliotheek. Het is Mark gelukt de bibliotheek toch een plek te geven binnen de faculteit Bouwkunde. Hij had het hoofd van de universiteitsbibliotheek en de directeur van de faculteit achter zich maar ondervond ook de nodige tegenstand. Toen er gezegd werd dat de verhuizing niets mocht kosten kwam Mark met twee zo ludieke plannen, dat hij alsnog een aantal verhuizers tot zijn beschikking kreeg. Hij moest het uiteindelijk doen met de helft van de oppervlakte en het oude meubilair maar de faculteitsbibliotheek is (voorlopig) behouden! De studenten zijn er erg blij met. Ze maken er veel gebruik van, zowel om materialen te lenen, als om er rustig te kunnen studeren. Er heerst een 'ouderwets' beleid: mobiele telefoons zijn verboden, praten mag, maar gedempt. Mark loopt regelmatig rond en informeert dan bij zijn bezoekers waar ze mee bezig zijn en wat ze daarvoor nodig hebben.

Bijna al het materiaal is direct beschikbaar in de bibliotheek. De boeken staan geordend per onderwerp en daarbinnen op jaar van uitgave. Er staat zo min mogelijk in het depot, omdat deze maar beperkt open is. Achter in de ruimte is een hoekje afgeschermd. Dat is de 'kamer' van Mark. Een paar grote groene planten, een zitje met rode 'Gispen' stoeltjes, een overvol bureau en een whitebord met taken en reminders. Het enige wat hij mist is een bibliotheekkat. Een fenomeen dat in de VS heel gewoon schijnt te zijn.. zoals uit de statistieken blijkt (<http://www.ironfrog.com/catsmap.html>).

Functie en werk

Mark is geboren in Johannesburg en opgegroeid in Zuid-Afrika en Zimbabwe en komt uit een koloniale familie. Van vaderskant werd er vooral gevonden dat zij recht hadden op het land dat zij bestuurden, van moederszijde werd er meegestreden in de antiapartheidsbeweging. Toen hij ging studeren koos Mark voor een actieve rol in het studentenverzet, waarna hij al vrij snel te horen kreeg dat hij door zijn betrokkenheid bij de antiapartheidsbeweging een baan in het onderwijs (wat hij in eerste instantie ambieerde) wel kon vergeten. Hij ging vervolgens aan het werk als balieassistent in de bibliotheek van de Universiteit van Kaapstad en ging daarna ook aan deze Universiteit Architectuur studeren. Naast zijn studie bleef hij werken in de bibliotheek en kwam uiteindelijk op de afdeling bijzondere collecties terecht. Een van de dingen die daar veel indruk op hem heeft gemaakt is het brievenboek van een vertaler van Don Quichotte. Deze brieven waren ingebonden met de huid van zijn lievelingshond. Tot zijn verbazing kwam hij later een plaatje tegen van een door Corbusier ingebonden versie van Don Quichotte, met een kaft van honden huid! Wie kan hem vertellen of dit toeval is?

Na drie jaar studie en politieke betrokkenheid werd het te gevaarlijk voor hem in Zuid Afrika en

is hij via Botswana als politiek vluchteling in Nederland terecht gekomen. Het is dan 1979 en Mark gaat in Delft Stedenbouw studeren. De eerste jaren was het leven in Nederland behoorlijk zwaar. Een totaal andere cultuur, een vreemde taal en een massastudie. Het in één keer halen van het vak 'materiële stadsanalyse' met een hoog cijfer (terwijl de meeste studenten dit vak meerdere keren moesten herkansen) heeft hem het duwtje gegeven om vol te houden. Verder heeft hij zich van het begin af aan voorgenomen

- niet in het verleden te blijven hangen, maar in te burgeren
- drie jaar actief te blijven in de antiapartheidsbeweging door voorlichting te geven in maatschappijlessen op middelbare scholen en het daarna te laten rusten.

Ondertussen woont hij al meer dan de helft van zijn leven in Nederland en is hij ook Nederlander geworden.

Voordat Mark naar Eindhoven kwam werkte hij bij de faculteit Bouwkunde in Delft op het gebied van onderwijsontwikkeling. Omdat Mark na zijn opleiding in Delft in Amsterdam nog de postacademische Opleiding Documentaire Informatiekunde heeft gevolgd was hij de succesvolle kandidaat voor de functie van bibliothecaris van de faculteitsbibliotheek Bouwkunde in Eindhoven.

De wereld verandert en dus het vak van bibliothecaris ook. Mark staat in principe open voor vernieuwing, maar ziet niet iedere verandering als een verbetering. Het online aanbieden van tijdschriften en naslagwerken werkt prima, maar met name de boekencollectie heeft fysiek een meerwaarde. Zes jaar geleden is bepaald uit welke onderwerpen de tijdschriftencollectie bestaat. Mark probeert voor alle vakgebieden nieuwe aanwinsten op te sporen en ziet ook een rol in het stimuleren van onderwerpen die in de toekomst interessant kunnen worden. Een voorbeeld hiervan is de aanschaf van het boek *The Toyota Product Development System* van James M. Morgan & Jeffrey K. Liker. Verder moedigt hij zijn klanten aan om aanschafsuggesties te doen, iets wat zijns inziens te weinig gebeurt. Andersom kunnen medewerkers via de Vubiscatalogus zelf een profiel instellen waarmee ze geattendeerd worden op nieuwe aanwinsten binnen dat profiel. Hij is een tegenstander van approval plans, volgens hem ontstaat daarmee in elke bouwkundebibliotheek een vergelijkbare collectie, iets wat je nou juist niet wilt. De collectie moet juist afgestemd zijn op de faculteit en de specialismen die daar gedoceerd worden.

Vanaf 1 februari 2008 is Mark 'faculty liaison manager' van het 'information expertise centre'. De begrippen bibliotheek en bibliothecaris mogen dan niet meer gehanteerd worden. Hij is daar niet blij mee. Van hogerhand wordt geprobeerd om in de hele organisatie een 'one size fits all' beleid in te voeren terwijl Mark vindt dat je juist van een universiteitsbestuur mag verwachten dat ze willen en kunnen omgaan met de complexiteit van een grote en gevarieerde organisatie. Door open te staan voor diversiteit kun je flexibel en innovatief zijn als organisatie en dus kwaliteit bieden, is de stelling van Mark. Voor zijn eigen bibliotheek had hij liever gezien dat die kan blijven bestaan in de huidige vorm: 'If it's not broken, don't fix it!'. Nu hoopt hij op het 'Leopard-effect' uit de film van Visconti: alles moet veranderen, zodat alles hetzelfde kan blijven..

Leo Marquard (1897-1974), de oprichter van de studentenvakbond in Zuid-Afrika, die hij ontmoet heeft toen hijzelf in het vakbondsbestuur zat, heeft hem geleerd dat "de studenten van vandaag verantwoordelijk zijn voor de toekomst". Zij maken andere keuzes dan wij gedaan zouden hebben, maar wij moeten vertrouwen in ze hebben. Iedere generatie handelt en vecht en demonstreert of ageert en laat van zich horen op een manier die bij hen past.

Privé

Mark geeft zonder enig nadenken aan dat hij binnen het vakgebied veel bewondering heeft voor zijn vorige baas Kees Klijs. Een intellectueel begaafde man met een brede culturele belangstelling. Iemand met wie hij inspirerende discussies kon voeren en die zijn beslissingen altijd motiveerde. Iemand die ook op het menselijke vlak betrokken was bij zijn medewerkers. Een enthousiaste en oprechte man die met iedereen kon communiceren. Én een echte bibliothecaris, met liefde voor boeken en dienstverlening.

Bij de mooiste bibliotheek wordt een onderscheid gemaakt tussen zelf gezien en alleen op een plaatje gezien. Hij is ooit rondgeleid in Oxford, in het "Brasenose College" of in "All Souls". Het collegegebouw is waarschijnlijk door Hawksmoor ontworpen en John Vanbrugh heeft de bibliotheek ingericht. Deze bibliotheek is meestal op slot en uitsluitend toegankelijk voor "members of the college". Er werd ergens een sleutel opgevraagd door degene die Mark rondleidde, een oud Bodleian-medewerker, die toevallig alumnus van de college was. Een unieke ervaring dus, in een prachtig hoog en licht gebouw met glas in lood ramen. Ook noemt hij de universiteitsbibliotheek van Kaapstad, met (voor de renovatie) een prachtige akoestiek. En vanaf een plaatje is de Viipuri (Vyborg) bibliotheek (Rusland) van Alvar Aalto het noemen waard.

Mark is op moment van het interview *The Devil in the white city* van Erik Lason aan het lezen. Hij leest graag detectives en bij voorkeur in het Engels. In de bouwkundebibliotheek staan drie vitrines waarin telkens een andere medewerker tien boeken laat zien die van grote invloed zijn geweest op zijn of haar leven. Voor Mark was dat onder andere het eerste leesboek *I see Kitty*. Door te leren lezen ging er een wereld voor hem open. Eén van zijn eerste bibliotheekervaringen herinnert hij zich ook nog. Hij ging met zijn moeder naar een bibliotheekbus, die voor de trappen van een synagoge in Johannesburg stond. Tegenwoordig heeft hij een aardige collectie boeken: romans, boeken over bouwkunde, Engelse literatuur, filosofie, tuinieren en koken. Alles keurig op onderwerp en de romans op alfabet...

Verder houdt hij van luisteren naar klassieke muziek, veel lezen, kijken naar detectives op tv, mijmeren in de hangmat in zijn tuin. Hij is naar eigen zeggen erg goed in nietsen. Als kind ging hij in vakanties vooral bij familie logeren en vloog hij regelmatig naar Zimbabwe waar zijn vader woonde. Nu gaat hij in zijn vakanties nog steeds het liefst logeren bij vrienden en af en toe een dagje naar Dusseldorf, Delft of Antwerpen. Eten is voor hem een wezenlijk onderdeel van het leven. Hij houdt van luxe vegetarisch koken en eten met vrienden, met wie een goed gesprek te voeren is.

- [Alvar Aalto. Viipuri Library](#)
- [National Library of South Africa](#)
- [The Leo Marquard papers](#)

Home
OKBN

Laatst bijgewerkt: 31 januari 2008